

(<https://www.facebook.com/pages/Sanat->

(<https://www.facebook.com/pages/Sanat->

Aradığınız Sözcük
(<https://www.facebook.com/pag>

(<https://www.facebook.com/pag>

[GÜNDEM \(/gundem\)](#)

[ÇOCUK İÇİN SANAT \(/cocuk-icin-sanat\)](#)

[SİNEMA \(/sinema\)](#)

[TİYATRO \(/tiyatro\)](#)

[MÜZİK \(/muzik\)](#)

[KİTAP \(/kitap\)](#)

[GÜNCEL SANAT \(/guncel-sanat\)](#)

[KEŞİF \(/kesif\)](#)

[ETKİNLİK TAKVİMİ \(/etkinlik-takvimi\)](#)

10/12/2015

Paylaş

Tweet

Arkadaşınla Paylaş

İstanbul'un Bağımsızlarından Pasaj Supermarket Art Fair'de

Yazar: Ali Gazi

İstanbul'un şehre yayılan "göçebe" inisiyatiflerinden PASAJ, 2006 yılından beri alternatif sanatsal yapıları görünür kılmayı ve yeni networkler yaratmayı amaçlayan SUPERMARKET sanat fuarına bir davet aldı.

16-19 Nisan arası Stockholm'de gerçekleşecek fuara Seçil Yaylalı, Paola Ferrario, Özgür Demirci ve Giorgio Caione'nin işlerini de sundukları ilginç bir mekan enstalasyonu ile katılacaklar. Ayrıca sanatçılardan Seçil Yaylalı'nın LoveToLove adlı eseri ise fuarın dergi kapağını süslüyor.

Pasaj'dan Zeynep Okyay'la bugüne kadarki inisiyatif deneyimleri ve fuar üzerine söyleştik.

Eski adıyla Pasajist, yeni adıyla Pasaj, İstanbul'un dinamik sanatsal yapısı içinde "küçük" ama az sayıdaki, varlığı önemli inisiyatiflerden biri... Kuruluşundan bahseder misin?

En Çok Okunanlar

[Avustralya'da bir Türk: Mertim Gökalp \(/kesif/avustralyada-bir-turk-mertim-gokalp\)](#)

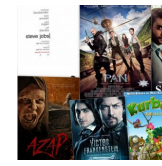
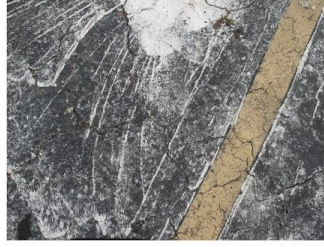
[\(/kesif/avustralyada-bir-turk-mertim-gokalp\)](#)
Mertim Gökalp ile röportaj

[Yirminci Yüzyılın Survivor Hikâyesi \(/kitap/yirminci-yuzyilin-survivor-hikyesi\)](#)

[yuzyilin-survivor-hikyesi\)](#)
Bir Osmanlı vatandaşı Apraham Kasapyan'ın yıllardır bir çekmeceye kilitli tutulan anıları geçen...

PASAJist Suna Tüfekçibaşı ve Seçil Yaylalı'nın İstanbul'da oluşmuş çağdaş sanat ortamına bir alternatif yaratma çabasıyla kuruldu. Elif Bursalı ve Zeynep Okyay da çok kısa zamanda ekibe katıldı. Aralık 2010'da ilk etkinliğimiz mekana isim vermek amacıyla yaptığımız açık alan buluşmasıydı. Sonraki tüm etkinliklerimizde de bu katılımcı ortamı yakalamak istedik. Bizim için seyircinin aktif olması önemli. Bu nedenle, katılımcı projelere daha çok programımızda yer verdik ve veriyoruz. 2013-2014 tarihleri arasında Ot Cafe bize bir mekan sağladı ve Galata'da projelere devam ettik. 2014'ten beridir de Tarlabası'ndaki ofis/atölyemizde ve İTÜ Taşkışla'da etkinliklerimize devam ediyoruz. Bazı kısa süreli etkinlik ve açılışları da Tarlabası'nda bulunduğumuz sokağın köşesindeki lokantada yapıyoruz. Bu süreç içerisinde Suna Tüfekçibaşı ekipten ayrıldı, Özgür Demirci ve Giorgio Caione aramıza katıldı ve isimimiz PASAJ olarak değişti. Taksim'de bir el arabasıyla projesini gerçekleştiren, Gezi Parkı'nda katılımcılarla yemek yapan, Mimar Sinan Üniversitesi bahçesinde öğrencilerle proje geliştiren, Tarlabası'nda mahalleliye bedava fotoğrafçılık yapan sanatçılar gibi sanatçıların projelerini ağırlamaktan çok büyük keyif duyduk. Biz yönetimsel ve finansal olarak devlet ve özel sektörden bağımsız işleyen bir mekanız ve sanatçılarla yaptığımız işbirliklerinden çok şey öğreniyor, deneyimlerimizi de paylaşıyoruz.

[\(/sinema/sinemalarda-](#)

[11-aralik-](#)

[haftasi\)](#)

[Sinemalarda 11 Aralık Haftası](#)

[\(/sinema/sinemalarda-11-aralik-
haftasi\)](#)

11 Aralık Cuma günü üçü yerli, dördü yabancı olmak üzere yedi film vizyona giriyor.

[Suudi Arabistan
Sanatıyla Dünyaya
Açılıyor \(/guncel-
sanat/suudi-arabistan-
sanatiyla-dunyaya-
aciliyor\)](#)

[arabistan-
sanatiyla-
dunyaya-
aciliyor\)](#)

Bu yıl 3.'sü düzenlenen programın amacı, kapalı bir toplum olan Suudi Arabistan'ın sanatını...

[Yarıyıl Tatilinde
Çocuklar Müzelerde!
\(/cocuk-icin-
sanat/yariyil-tatilinde-
cocuklar-muzelerde\)](#)

[icin-](#)

[sanat/yariyil-](#)

[tatilinde-](#)

Aslı Ersoy'dan sömestr tatili için müzelerdeki etkinlikler hakkında bir yazı.

İnisiyatif olarak bir araya gelişiniz nasıl oldu?

Böyle bir girişimi gerekli kılan neydi? İnisiyatiflerin gerekliliği hakkında neler söylersin?

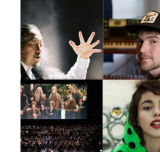
Suna ve Seçil sanatçı. Yıldız Teknik'te master yaparken tanışmışlar. Ben ve Elif de aynı sınıfta kültür yönetimi okuyorduk. Seçil ve Elif ise uçakta tanışmışlar. Böyle bir rastlantılar zinciri sonucunda bir araya

geldik. Bu girişimi gerekli kılan şey, sanatçılar için deneyimleme mekanlarının çok az sayıda oluşu ve buna duyulan ihtiyaç. İnisiyatifler hiyerarşi sisteminin olmadığı, kişilerin öne çıkmadığı, birleştirici anonim yapılar. Çağdaş sanat ortamının demokratikleşmesi açısından onların varoluşu çok önemli. Aynı zamanda inisiyatiflerde iktidar sanatçı ve sanatçı ile seyirci arasında dolaysız bir iletişim var. Ticari bir kimliği olmayan, kapitalist rejime alternatif, yarışçı olmayan ve işbirliğini amaçlayan yapılar. Günümüzde, örnekleri hızla yok edilen alternatif kültür öğeleriyle kurduğu ilişki açısından da şehirde alternatif kültürün varlığı açısından oldukça önemli.

Nasıl bir işleyişiniz var? Klasik bir galeri veya kurumdan farklılıklarınız neler? Sanatçı veya projelerle iletişiminiz nasıl gerçekleşiyor?

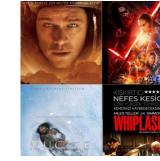
Biz beş kişi, farklı zamanlarda, farklı işlerde çalışarak hayatımızı kazanıyoruz. Zaman zaman sadece birimizin tüm yükü üstlendiği, bazı dönemler de hepimizin bilfiil çalıştığı oluyor. Bizim bir sponsorumuz yok. Bir tüzel kişiliğimiz yok. Biz sanatçının işlerini satmıyoruz. Sanatçıyla aramızda

[cocuklar-muzelerde\)](#)

[Bahar Aylarında Gerçekleşecek Heyecan Verici 10 Konser \(/muzik/bahar-aylarinda-gerceklescek-heyecan-verici-10-konser\)](#)

Bahar aylarında bizi en çok heyecanlandıran 10 konser.

[2015'in En Çok İzlenen Filmleri \(/sinema/2015in-en-cok-izlenen-filmleri\)](#)

2015'in en çok izlenen filmlerin listesi...

[Sinemalarda 27 Kasım Haftası \(/sinema/sinemalarda-27-kasim-haftasi\)](#)

27 Kasım Cuma günü vizyona giren filmler

ticari bir ilişki yok. Sanatçı işini bizim kanallarımızla satabilir ve dilerse bize bir bağışta bulunabilir. Çünkü PASAJ bağış ve gönüllü iş gücü üzerinden devam eden bir yapıda. Bize başvuran sanatçılar ve davet ettiklerimizle işbirliği yapıyoruz. Bu projelerin, sosyal odaklı ve katılımcı olmasını, seyirciyle etkileşim üzerine kurulmuş olmasını önemsiyoruz. Bu bir tercih ve bu yönde ilerliyoruz.

İstanbul'un yoğun sanatsal gündeminde inisiyatif olarak

yer almanın kolaylık ve zorlukları neler? Bu girift yapı size yeterince yaşam alanı sağlıyor mu?

Küresel çağdaş sanat ortamı ve İstanbul'dakine kafa yorarsak çoğu zaman iş yapamayız gibi geliyor. Bugün öylesine uçuk rakamlar

konuşuluyor, öyle agresif bir yarış sürüyor ki, bizim kurmaya çalıştığımız ortam bir rüya, heves ya da hobi üzerinden anlaşılıyor. Şunu söyleyebiliriz, evet çok zor, evet bazen çok yorucu ama bu yapı

[\(/tiyatro/aristofanes-kocamustafa-pasaya-geldi\)](#)

[Aristofanes Kocamustafa Paşa'ya Geldi! \(/tiyatro/aristofanes-kocamustafa-pasaya-geldi\)](#)

Aristofanes'in "Kuşlar" oyunu eskimeyen ve hala güncelliğini koruyan bir metin.

2016'da Daha Çok Tiyatro!

[\(/tiyatro/2016da-daha-cok-tiyatro\)](#)

[\(/tiyatro/2016da-](#)

[daha-cok-tiyatro\)](#)

2015 senesinde en beğenilen tiyatro oyunlarını sizin için derledik.

işliyor. PASAJ kurumsallaşmadığı için çok daha esnek bir yapıya sahip. Bu esnek yapı mekanı randevuyla açıp kapamak, şehirdeki kentsel dönüşüme göre “göçebeleşmek”, bir ticari çıkar sonucunda sömürünün olmadığına bilinciyle insanların katılımı ve yardımlaşma gibi sonuçlar doğuruyor. Bu sistem işte bu nedenle işleyen organik bir sistem.

Bir de bulunduğumuz noktadan (İstanbul’un Beyoğlu ilçesinden) sanat ortamına baktığımızda sanki hayaller üzerinde gidiyormuşuz gibi geliyor. Ama dünyasal arenadan baktığımızda bizim gibi yapılar var ve bunlar yaşantılarını sürdürüp birçok sanatçının gelişimine, yol almasına yardımcı oluyorlar.

Bağımsız bir yapı olmanın ve bunu sürdürebilmenin zorluğu ortada. Destekçileriniz kimler ve nasıl bir ilişki yürütüyorsunuz?

İlk etkinlikten beri bizi destekleyen dostlarımız var. 2014-2015 yılı için SAHA’dan sürdürülebilirlik desteği aldık ve bu gelişim bizi çok cesaretlendirdi. Diğer cesaretlendirici hareketler ise, bir sene boyunca mekan desteği veren Ot Cafe, bizi ağırlayan İTÜ Taşkışla kampüsü, hiçbir karşılık beklemeden teknik destek veren Larves ve

Fiksatif’ten gelenlerdi. Her sene gerçekleştirdiğimiz fon yaratma partimizde bize tercüme, sanatçılar için kalacak yer, açılışlara yemek ve içki, elektrik-su faturalarımızı ödeme, sanatçılara mahalleyi gezdirme, projelerinde asistanlık etme, flyerların dağıtımı, mekan ihtiyaçlarını karşılama gibi işleri üstlenen ve üzerimizden

büyük yükler kaldıran destekçilerimiz var. E-skop bizim duyurularımızı yapmamıza yardımcı olan bir mecra. Programımızda yer alan sanatçıların, bazılarının bize gönüllü olarak bıraktığı işler var. Aynı zamanda programda yer almayan ama bize işlerini bağışlayarak destek olan sanatçılar var. Bu sanatçıların işleri Tarlabası'ndaki mekanımızda görülebilir. Ve tabii diğer bağımsız sanat alanları ile birbirimize destek oluyoruz.

Bugüne kadarki çalışmalarınızın çağdaş sanatın büyük kolajı içindeki etkisi ve yeri için neler söylersin? Özellikle sanatçılardan geri dönüşleri merak ediyorum...

Zaten kendimiz için konuşmayı tercih etmeyiz, o yüzden sanatçıların geri dönüşlerini sorman çok iyi oldu. Bazı sanatçılar için bazı işlerini bağımsız sanat alanı içinde sergilemek etik bir problematikten ötürü tatmin edici. Örneğin kocası tarafından öldürülen Ayşe Paşalı'nın yağlıboya portresini PASAJ bağımsız sanat alanının tüm duvarına yerleştirdiği tuval bezine yapan Huri Kiriş için ticari bir faaliyeti olmayan mekanda bu işi sergilemek etik açıdan önemliydi. Diğer taraftan nefret söylemi üzerine iş üreten Türkan Akkulak için yaptığı işin politik sebebi nedeniyle müdahaleye uğramayacağından emin olduğu bir mekanda işini kurmak bir öncelikti

16-19 Nisan 2015 arası İsveç'te gerçekleşecek, Super Market Art Fair 2015 için yakın zamanda davet aldınız, nasıl bir fuar ve katılım süreciniz nasıl gelişti?

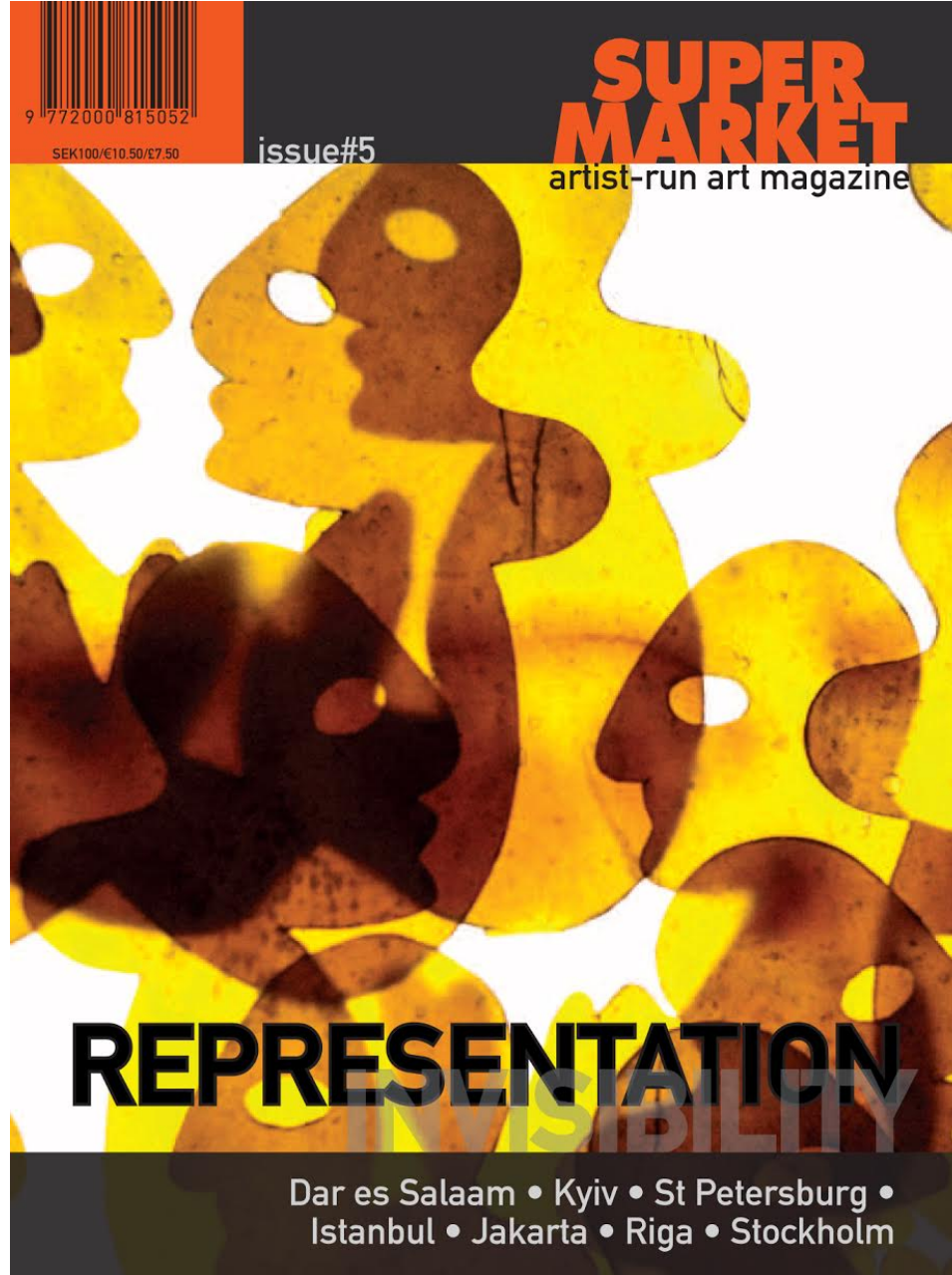
SUPERMARKET'ten yaklaşık 1 yıl önce davet aldık ve o zamandan beri iletişim halindeyiz. SUPERMARKET 2006 yılında mini market olarak başlamış ve 2007'de SUPERMARKET adını almış ve bir sanatçı grubu tarafından başlatılmış, kar amacı gütmeyen bir organizasyon. Amacı sanatçı inisiyatiflerini görünür kılmak, yeni networkler yaratmak.

Seminer programı, performans programı ve networking yapabilmek için olan toplantılar gibi farklı programlardan oluşmakta. İsmi oldukça ironik geldi ve buna bayıldık! Davet aldıktan sonra bir proje taslağı oluşturduk ve onlara gönderdik. Beğendiler ve fon bulma çalışması başladı. SUPERMARKET organizatörlerinin bizim için birçok diğer katılımcı için başvurduğu İsveç Hükümeti fonuna başvurular. Ne yazık ki bizim de içinde olduğumuz bölüme fon çıkmadı, biz tam “ne yapalım gidemeyeceğiz” derken yöneticiler başka fonlardan bir derleme yaparak bizi davet etmeye karar verdiler. Tüm süreci SUPERMARKET planladı diyebiliriz, biz PASAJ olarak SUPERMARKET'te yapacaklarımız ve PASAJ'ın gelecek projelerini onlara ilettik.

Stockholm'de gerçekleşecek fuara hangi sanatçı veya işlerle katılacaksınız? Lojistik vb.

konuları nasıl hallediyorsunuz?

Fuara Özgür Demirci ve Seçil Yaylalı, Paola Ferrario ve Giorgio Caione'nin işleriyle katılıyoruz. Bizim Tarlabası'ndaki ofis/atölyemizin köşesinde bir lokanta var. Eylül 2014 de ilk defa Paola Ferrario'nun mahallede yaptığı "Kiralık Fotoğrafçı" adlı projenin sunusunu orada yaptık, sonuçtan mahalle de, biz de çok memnun kaldık ve hala mekanı arada sırada sergilerimiz için kullanmaktayız. Seçil Yaylalı'nın önerisi ile SUPERMARKET'te bize ayrılan bölüme İsmail Bey'in lokantasını yeniden siyah beyaz fotoğrafik olarak kurgulayacağız. İçerisine de normalde yaptığımız sergilerde olduğu gibi işlerimizi yerleştireceğiz. Seçil Yaylalı'nın ürettiği bu enstalasyonun içerisinde Özgür Demirci'nin videosu, Paola Ferrario ve Giorgio Caione'nin fotoğrafları ve Seçil Yaylalı ve Özgür Demirci'nin sanatsal objeleri olacak.

Son olarak Pasajist için düşlediğiniz gelecek nedir?

İstanbul sanat hayatında heyecanlı alternatif sergilerle var olmak, uluslararası düzeyde sergi ve projeler gerçekleştirmek, bizi geliştirecek işbirlikleri yapmak gelecek hedeflerimiz arasında. Düzenli bir sergileme mekanımız olur ise her şeyin daha kolay olabileceğine de inanıyoruz. PASAJ'ın daha fazla kişinin ekibe katılmasıyla kendi kendini yürütebilen bir yapıya sahip olmasını amaçlıyoruz. Biz bunun gerçekleşebileceğine inanıyoruz ve bu inanç bizi bir sonraki projeyi gerçekleştirebilmemiz için motive ediyor. Sadece bireysel çıkarlar değil, sanat ortamında ve yaşamın her alanında müştereklere ihtiyacımız var. Biz kurulduğumuz günden bugüne kadar geldiğimiz bu süreçlerde kurduğumuz birçok ortaklık sayesinde düşlediklerimizin gerçekleşebileceğine eminiz.

Görsel 1: Group 2, Paola Ferrario - A Photograph For Hire

Görsel 2: Seçil Yaylalı - LoveToLove

Görsel 3: Seçil Yaylalı - LoveToLove

Görsel 4: Paola Ferrario, Photographer For Hire proje önce-sonra, Pasaj, 2014

Görsel 5: Paola Ferrario, Photographer For Hire projesinin önünde, Pasaj, 2014

Görsel 6: Özgür Demirci, Mühimmat Defteri. Fotoğraf: Onur Gökçe.

Görsel 7: Supermarket Art Fair 24.03.2015 tarihli dergi kapağı, LoveToLove, Seçil Yaylalı

Yazar Hakkında
